

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.399/2017/13. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Németh Pál ügyvéd által képviselt felperesnek - az OBH Jogi Képviselési Főosztály által képviselt I. r., II. r., III., IV. r., V. r., VI. r., VII. r., VIII. r. és a IX. r. alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. március 21. napján kelt 7.P.20.205/2017/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Megállapítja, hogy a feljegyzett 98 000 (kilencvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes 1995. február 21. napján keresetet terjesztett elő a **(település neve)-i** Városi Bíróságon volt házastársa, valamint az **(O.)** Rt. ellen jelzálogjog törlése iránt. A perben keresetét többször kiterjesztette további alperesekre, és részben ez okból, részben a felperes kizárási kérelmeire figyelemmel az ügyben - kijelölés folytán egyebek között - a jelen perbeli alperesi bíróságok jártak el. A jogvitát végső soron a II. rendű alperes neve bírálta el a 2012. február 9. napján kelt Pf.I.20.153/2011/13. számú, az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó jogerős döntésével.

A felperes a többször módosított keresetében - a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. §-ára alapítottnak - annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették a tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogát, amelynek jogkövetkezményeként az I., a II. és a IV.-IX. r. alpereseket összesen 500 000 Ft nem vagyoni kára, III. r. alperest pedig ugyanezen a jogcímen 1 Ft megfizetésére kérte kötelezni. Keresete indokaként előadta, keresetét eredetileg 1993-ban adta be a **(település neve)-i** Városi Bíróságon, majd azt 1994-ben és 1995-ben ismételt benyújtotta, az eljáró bíróságok azonban tisztességtelenül időhúzó módon folytatták le az eljárást: a IV. r. alperes eljárási cselekményeivel két évvel húzta el az eljárást, az V. r. alperes miatt abban újabb két éves időhúzás történt, a VII. r. alperes illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon további egy évig nem történt érdemi ügyintézés, abban a VIII. r. alperes is kb. egy évig mulasztott, a IX. r. alperes magatartása folytán két évvel hosszabbodott meg az eljárás, végül a II. r. alperes a perindítást követően 17 évvel hozott jogerős döntést. A III. r. alperes jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy a számára nehezen megközelíthető, lakóhelyétől távol eső bíróságot jelölt ki. Kereset alátámasztásaként hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 1/2013. (VI.17.) kollégiumi véleményére és az EJEB gyakorlatára.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezésük szerint a felperes által keresete jogalapjaként megjelölt Pp. 2. (3) bekezdése csak a 2003. július 1. napja után indult

perekkel összefüggésben alkalmazható, a felperes által kifogásolt eljárás viszont 1995-ben indult. Kiemelték, az ügyben az eljárási határidőket betartva jártak el, a per elhúzódása nem a bíróság magatartására vezethető vissza, hanem amiatt következett be, hogy a felperes több ízben kiterjesztette a keresetét további alperesekre, emellett bizonyítási indítványait a bíróság felhívása ellenére határidőn belül nem terjesztette elő. A III. r. alperes védekezésében előadta, a per elbírálására bármelyik bíróság kijelölhető volt, ezen túlmenően elévülési kifogást is előterjesztett, amelyhez a további alperesek is csatlakoztak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és megállapította, hogy a feljegyzett 30 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Határozatának indokolása szerint a tisztességes eljáráshoz és a jogviták ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő alapelvet a Pp. 2. § (1) bekezdése rögzíti, amelyet a Pp. 2000. január 1. napjától kezdődően tartalmaz. E követelmények be nem tartásának szankciójára vonatkozó rendelkezés azonban csak 2003. július 1. napjával lépett hatályba, így a fél a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén méltányos elégtételt biztosító kártérítésre, illetve sérelemdíjra csak abban az esetben tarthat igényt, ha az ügy 2003. július 1. napját követően indult. Miután a felperes alapügye 1995. évben indult, a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapítottnak a felperes kártérítést nem igényelhet.

Rámutatott, a tisztességes eljáráshoz való jog nem személyiségi jog, ezért ezen a jogcímen a felperes igényt nem érvényesíthet. Hangsúlyozta emellett, hogy a felperes bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét nem alapozza meg, ha a jogerős ítéletet érdemben, vagy eljárási szabálysértésre hivatkozással támadja.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, az alperesek nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezése iránt. Fellebbezésében az egyes alperesekkel szembeni kártérítési igénye összegét felemelte, azt alperesenként részletezte, egyebekben keresete jogalapját az elsőfokú eljárásban előadottak szerint tartotta fenn. Hangsúlyozta, a Csongrád Megyei Bíróság Polgári, Gazdasági és Közigazgatási Kollégiumának 4/2002. (XI.22.) számú ajánlásában foglaltak szerint mód van a 2003. július 1. napja előtt folyamatban levő perek elhúzódása miatt is a kárigény előterjesztésére, ha a sérelmezett eljárás 2003. után fejeződött be. Hangsúlyozta, miután az általa 1995-ben indított perben 20 év elteltével született jogerős határozat, nincs akadálya a per ésszerű időn belül történő befejezéshez való joga sérelmére alapítottnak a fentebb részletezett méltányos elégtételt biztosító kártérítés megítélésének.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, kiemelve, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés csak a 2003. július 1. napját követően indult ügyekben alkalmazható, így a felperes keresetét erre alapítottnak az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az ítéletábra érdemi álláspontja kiejtését megelőzően megjegyezni kívánja, a III. rendű alperes neve az eljárás lefolytatására végzésével a Szegedi Törvényszéket jelölte ki azzal, hogy konkrétan nem rendelkezett a törvényszék ítélete elleni fellebbezés elbírálására hivatott ítéletábra kijelöléséről. Miután a Szegedi Törvényszék a Szegedi Ítéletábra illetékességi területén található, ezért a III. rendű alperes neve kijelölő végzése akként értelmezhető, hogy a másodfokú eljárás lefolytatására az elsőfokú eljárásra kijelölt Szegedi Törvényszék területe szerint illetékes másodfokú bíróság is kijelölésre került, ezért a fellebbezést a Szegedi Ítéletábra érdemben bírálta el.

Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság álláspontjával a felperesnek a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított keresete alaptalanságát illetően.

A Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A fenti alapelvek alapjogi és nem személyiségi jogi természetűek, azok alapja az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdése. A fentiek értelmében a bírósággal szemben támasztott követelmény, hogy gondoskodjon a perek ésszerű időn belül való befejezéséről. A jogrendszer egységességének megteremtése érdekében a jogalkotónak biztosítania szükséges, hogy a fél abban az esetben, ha a bíróság elmulasztotta a félnek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joga érvényesítését, úgy kártérítést, illetve sérelemdíjat követelhesen. A Pp. fentiekben részletezett alapelveit az 1999. évi CX. tv. 2. §-a állapította meg, amely 2000. január 1. napjával lépett hatályba. A Pp. 2. § (3) bekezdésében rögzített kártérítési felelősségi alakzatot a fenti törvény iktatta be a Pp-be annak - a 2002. évi XXII. tv. 7. §-ával megállapított - 164. § (1) bekezdése szerint azzal, hogy az 2003. július 1. napján lép hatályba, és a 165. § (1) bekezdése értelmében rendelkezéseit - a jelen ügyre nem vonatkozó kivételektől eltekintve - csak az adott rendelkezés hatálybalépése után indult ügyekben lehet alkalmazni. A sérelemdíj iránti igény érvényesítésére pedig - a 2013. évi CCLII. tv. 85. § (1) bekezdése szerint - a 2014. március 15. napja után indult ügyekben van lehetőség. Az ennek megfelelően kialakult bírói gyakorlat szerint a fél a bírósági eljárásban az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással akkor kérhet méltányos elégtételt a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapítottan, ha az alapul szolgáló per 2003. július 1. napja után indult (BDT2005. 0495/I.). Ezzel egyező álláspontot fejtett ki a III. rendű alperes neve a Pfv.IV.22.421/2106/10. sz. ítéletében.

Helyesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság, hogy miután a felperes által kezdeményezett alapeljárás 1995-ben indult, a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján a felperes megalapozottan nem érvényesíthet igényt az alperesekkel szemben.

Megjegyzi az ítélőtábla, a Csongrád Megyei Bíróság Polgári, Gazdasági és Közigazgatási Kollégiumának 4/2002. (VI.22.) számú állásfoglalása csupán ajánlás, amely a perben eljáró bíróságokra nézve kötelező erővel nem bír.

A felperesnek a személyiségi jogsértésre alapított nem vagyoni kártérítési igénye tekintetében az ítélőtábla kiemeli az alábbiakat.

A személyiségi jog az emberi individuumhoz kapcsolódik, annak védelmét hivatott biztosítani. A tisztességes eljáráshoz való jog, mint eljárási alapjog nem tekinthető egyben személyiségi jognak is, mivel a védendő érték nem közvetlenül az emberi személyiségből fakad, hanem az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósítását, illetve érvényesülését szolgálja (BDT2005. 3337, BDT2016. 3507). Ebből következően helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes a tisztességes eljáráshoz való joga megsértésére hivatkozással személyiségi jogi igényt eredményesen nem érvényesíthet.

A felperes pervesztes lett, ezért a részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az alpereseknek a fellebbezési eljárásban áthárítható költsége nem merült fel, ezért e tekintetben az ítélőtábla a döntéshozatalt mellőzte.

Szeged, 2017. november 22.

Dr. Szeghő Katalin
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra
előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet
táblabíró